

Ålands landskapsregering
Att: Mathias Lundqvist
Pb 1060
AX-22111 Mariehamn

Utlåtande över ny lagstiftning om växtskyddsmedel

Sammanfattning

ÅMHH välkomnar förslaget till ny växtskyddsmedelslagstiftning. Det är viktigt ur både miljö- och hälsoskyddssynvinkel att god kunskap och lättillgänglig information finns om medlens egenskaper, hur de ska användas för att ge minsta skadeverkningar på omgivningen och hanteras, om de trots försiktighetsåtgärder riskerar skada hälsa eller miljö.

ÅMHH, som tillsynsmyndighet över bland annat djur-, hälso- och miljöskyddslagstiftningen, ber med anledning av detta om att få ta aktiv del av informationen i det register över växtskyddsmedel som upprättas.

ÅMHH finner dock några oklarheter i förslaget rörande landskapsregerings möjlighet att godkänna växtskyddsmedel samt ställer sig kritisk till att landskapsregeringen, i avvikelse från fastlandet, föreslår att tillsynsresultat inte publiceras. Det senare riskerar försämra den åländska sakägarens och konsumentens ställning i jämförelse med fastlandets konsumenter.

Motivering

Om växtskyddsmedel finns reglerat i Rådets direktiv 91/414/EEG om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden. Enligt den fastländska lagstiftningen, FFS 1259/2006, vilken enligt förslaget antas som blankettlag, godkänner Livsmedelssäkerhetsverket växtskyddsmedel som får användas i landet och upprätthåller ett växtskyddsmedelsregister. Idag används på Åland de växtskyddsmedel som godkänts i fastlandet och därmed även det fastländska registret.

ÅMHH noterar att Ålands landskapsregering föreslår att den ska kunna godkänna växtskyddsmedel som inte godkänts i fastlandet i syfte att påskynda användningen av framförallt växtskyddsmedel för bär- och fruktodlare i landskapet. Detta blir enligt förslaget aktuellt endast i undantagsfall för medel som har liten användning på fastlandet. Det är positivt att landskapsregeringen vill underlätta för de åländska verksamhetsidkarna, men eventuellt finns några oklarheter förknippade med förslaget.

Godkännandeförfarande ställer mycket höga krav på landskapsregeringen. För att täcka en del av kompetensbristen avser landskapsregeringen använda sig av Livsmedelssäkerhetsverkets sakkompetens genom sakkunnigutlåtanden. Det är dock oklart om landskapsregeringens kompetens och detta sakkunnigutlåtande kan jämföras med den kontroll som föregår ett godkännande i fastlandet. Det finns en möjlighet att växtskyddsmedel godkänns på Åland med andra förutsättningar och krav än med motsvarande behandling i fastlandet. Om avvikelser mellan det fastländska registret, för vilken en motsvarighet finns på Åland, och det egna åländska registret uppstår – Vilket register gäller då? Ett mindre problem torde vara frågan om ett växtskyddsmedel som landskapsregeringen godkänner, men som inte godkänts på fastlandet, automatiskt även kan användas på fastlandet?

Rådets direktiv 91/414/EEG talar om ”medlemsstatens” godkännande och förteckning gällande för medlemsstatens territorium. Enligt artikel 12 ska medlemsstaten kontinuerligt meddela övriga medlemsstater och kommissionen om växtskyddsmedel som godkänts eller återkallats. Dessutom ska en förteckning över godkända växtskyddsmedel inom territoriet årligen sändas till övriga medlemsländer och kommissionen. Hur avser landskapsregeringen uppfylla detta krav? Ska de växtskyddsmedel som godkänts på Åland läggas till i den fastländska förteckningen?

Det egna godkännandeförfarande leder vidare till att landskapsregeringen behöver ett eget register över växtskyddsmedel. Dels ska landskapsregeringen hålla ett register motsvarande det i fastlandet och dels ett eget enligt blankettlagens 6 §. Registerhållning kräver generellt stora resurser både avseende datateknik och underhåll. Bland annat ska delar av registret publiceras till allmänheten. Det åländska registret torde innebära ökad resursåtgång i förhållande till nuläget. Med dubbla register finns grund för oklarheter även i landskapet.

Växtskyddsmedel vars användningsområde är Åland torde på ett smidigare och resurssnållare vis kunna godkännas och registerhållas inom det fastländska systemet. Istället för att hålla ett eget register med motsvarande uppgifter som i det nationella register över växtskyddsmedel som upprätthålls av Livsmedelssäkerhetsverket, torde det vara en smidigare lösning att få rättigheter till det fastländska registret och därmed automatiska uppdateringar.

Den fastländska lagen ställer krav på offentlighet och publicering. Genom att tillsynsresultat på Åland inte kommer att publiceras, såsom enligt 40 § kommer att göras på fastlandet, riskeras den åländska konsumenten sämre förutsättningar att göra aktiva miljö- och hälsoval. ÅMHH ställer sig kritisk till att den åländska konsumenten och sakägaren särbehandlas negativt på detta vis.

ÅMHH liksom brand- och räddningsmyndigheterna, vilka har tillsyn över kemikalielagen, skulle ha nytta av att få tillgång till registret över växtskyddsmedel. Växtskyddsmedel kan vid felaktig hantering eller vid olyckor leda till skador på miljön, djur eller människor. Myndighetens uppgift är att förebygga att sådana skador uppstår och att handla snabbt och korrekt om detta

ändå sker. Då registret föreslås bli åländskt ber ÅMHH landskapsregeringen att beakta att vissa utvalda myndigheter bör beredas tillgång till registret.

Bakgrund

Ålands landskapsregering har den 25 juni 2009 begärt myndighetens yttrande över ny växtskyddslagstiftning. Yttrandet ska vara landskapsregeringen tillhanda senast den 14 augusti 2009.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Yvonne Österlund
Myndighetschef
Beslutande

Erica Sjöström
Miljöskyddsinspektör
Föredragande